

Pedemontium.

*Regio & unde
dicta.
Situs.*

Soli fertilitas.

*Imperium ma-
jore.*

Vrbs & Opida.

*Regio.
Unde dicta.*

Soli fertilitas.

TERTIA Lombardia Tabula sequitur, in qua Pedemontium, Montis Ferrati Marchionatus, cum Ducatu Genuensum delineantur. Occurrit primo loco Pedemontium: sic dictum, quod ad pedem sit montium, ad radices inquam Alpium, quae Galliam Sabaudiamque ab Italia dividunt. Vulgo Piemonte: Fines ab Oriente Padus: ab Meridie Ligurum Alpes: qua Occidens est Alpes Galliae: qua Septentrio, Duria Riparia. Regio est amoenis fructiferisque Collibus plena, Frumentem, Fruictus, Vina producentibus nobilissima. Ferri prope Turinum, Marmorumq; ad Paisanam, Fodinis non carens. Habitarunt olim Turini, Polyb, Liv. Plutarcho noti: item Straboni, Ptol. Plin. in nona Italæ regione eos notanti, Ligurumque stirpis facienti. Inde *Ducatus Taurinus*, appellari cœpit hic tractus sub Langbardis, qui in Provinciae formam redacto Ducem præposuerant. Iis deletis, primum in Italia Regum venit potestatem: post Principum diversorum: præcipue Sabaudia, Francieque ditione fuit subjectus: vastatus supra modum bello quod gestum inter Carolum v Imperatorem & Franciscum Galliarum Regem. Caput Regionis est antiqua Civitas Taurinum: Augusta Taurinorum Tacito, Plin. Ptol. Taurini hæc Vrbs ab ipsis populis, apud Antoninum, non uno loco. Vulgo Turino. Dictum vult Stephanus Grammaticus ab Tavo, Maisiliensem, quorum fertur Colonia, Insigni. Iacet ad ostium in Pado Duriæ: forma quadrata, Portis patens quatuor, splendidis ornata ædificiis, nobilitate Civium clara: rerum omnium copia abundans. Summum Templum Ioanni Baptistæ est sacrum: præter hoc alia sunt xx aut circiter. Palatium ibi Ducis visendum: Academia celebris, in qua Erasmus Roterodamus S. Theologiae Doctor est creatus. Prima hæc Italia Vrbium Officinam habuit librariam. Episcopatus gaudet dignitate. Ad Collem Rivoli est Opidum frequens: ulterius Aviliana Iuxta Padum est Carignano. Altius inter Rivulos & Avilianam splendidum visitur Cœnobium D. Antonij Raveini: & nonnullo inde intervallo Ad D Ambrosium. Succedit mox Susa quam plerique Sabaudiae adcentent. Ad Padum sexto ab Sangoni ostiis lapide Opidum jacet, quod vernacule Pinarolo, opulentum, cum Cœnobio sumtuoso: supra pandunt se Petrosa: Læva fontis Sangoni Pagellato & Briacasse, dextra Monte Bobio. Haud procul Pelice amne, Padi incola, Pancalerum est & Villa Franca, ubi ponte Padi ripæ junguntur. Sequuntur ad Padi fontem Rovello & Paisana: ulterius Critio: moxque Mambrino, ubi Vallis Padi initium. Incola vocant Valle di Lucerna, ab Castello, quod ibi cognomine.

Montis-Ferrati Marchionatus.

SVCCEDIT jam nunc per amena & fecunda Regio Mons-Ferratus explicandus, sic dictus uti censet Leander, quasi Mons Ferax, ab modicorum Collium, quos habet, fertilitate: vel a Ferro, similitudine quadam, quod uti Ferrum cetera Metalla vi ac duritie vincit: ita ille finitimos ubertate cum aliorum fructuum, eorumque nobilitate & suavitate, tum vero Vini longe supereret. Describit Montem-Ferratum Merula lib. vi Antiquit. Vicecom, hoc modo: Mons est perpetuis expansus jugis, tornis amoenis & fructifer, omniumque rerum ad uitam